

DOF NVJ Årsberetning 2023

Generalforsamlingen

Som så ofte før begyndte bestyrelsesåret 2023 med generalforsamlingen, som igen blev afholdt i Søndermølle. Arrangementsudvalget havde sørget for rigtig gode rammer ved at engagere Ole Dahlgren som turlleder før mødet og Henrik Haaning som foredragsholder - samt for god forplejning under mødet.

Endnu en gang nød vi godt af Poul Blicher som dirigent og Aase Busk som referent. Til bestyrelsen blev Jens Frimer og Jens Kristian Kjærgaard nyvalgt, mens Henrik Haaning og Martin Høj Hansen blev genvalgt. Keld Dahl og Elly Hansen ønskede ikke at genopstille. Som suppleanter blev Gerner Majlandt, Majken Bilgrav og Thomas Buus Nielsen valgt, mens Anni Stub og Brian Jacobsen ikke ønskede at genopstille. Martin Høj Hansen (formand), Henrik Haaning Nielsen og Jan Skjoldborg Kristensen genvalgtes til repræsentantskabet, mens Elly Hansen blev valgt til revisor. Gitte Bak Jensen ønskede ikke at genopstille.

En stor tak for indsatsen til alle afgåede medlemmer og suppleanter - samt revisor!

Arrangementerne

Inden generalforsamlingen var fugleåret 2023 allerede godt i gang.

Arrangementsudvalget indledte med den traditionsrige tur til Agger Tange og har siden fyldt året op med rigtig mange spændende ture, interessante foredrag, lærerige kurser og ikke mindst de landsdækkende events. Nævnes skal den ekstra indsats Arrangementsudvalget har lagt ifm. at lokalafdelingen har eksisteret siden 1973: En række gode foredrag inkl. et udendørs et af slagsen ved Kim Skelmose på Fiskeørneturen til Kølsen Engso i august.

Her følger beretningen fra Arrangementsudvalget v. Aase Busk:

Arrangementsudvalget har i 2023 bestået af Brian Jakobsen, Jakob Barkholt, Casper Pedersen og Aase Busk Kristensen.

Gråmejserne består af Anni Ooppelstrup, Hans Dahlgaard og Finn Andersen.

Desværre måtte Casper udtræde af arrangementsudvalget af private årsager, så det meste af året har udvalget kun bestået af 3 personer.

Året startede med en række ture og foredrag i januar og februar bl.a. med ordinær generalforsamling på Søndermølle i Viborg. Mødet startede med en rundvisning i området. Efter generalforsamlingen fortalte Henrik Haaning Nielsen fra bestyrelsen om sine fugleoplevelser i det sydlige Oman, der ifølge Henrik er et besøg værd med mange spændende fugle.

I perioden marts – juni 2023 er der igen afholdt Fuglestemmekursus under kyndig ledelse af Lars Mogensen. Og i perioden august – oktober styrede Mette H. H. Hansen et rekordstort hold på 21 deltagere gennem et Trækfuglekursus.

Sidst februar har DOF NV været repræsenteret på "Ørnens dag" i Kølsen-Skals Engso, i Vejlerne og ved Tange Sø. I maj deltog DOF NV i "Tårnernes dag", der er en kappestrid mellem tårnene i Danmark, hvor det gælder om at se og/eller høre flest arter indenfor tidsrummet kl. 5 – kl. 13. Ligeledes i maj har DOF NV deltaget i "Fuglenes dag" i Hanstholm, ved Brokholm Sø og Hald Sø. DOF NV har desuden deltaget i Naturens Dag samt Fugleværnsfondens 2 ture til Agerø.

Der har i årets løb været afholdt ture i Ørneklubregi under ledelse af Michael Winther.

I arrangementsudvalget bestræber vi os på, at der afholdes både Gråmejsature og DOF ture i hver måned, dog ikke i juli. Vi forsøger at arrangere ture i hele DOF NV's område, selvom mange destinationer er gengangere, da det er lokaliteter, vi ved, der er noget at se. Nye områder er

interessante i sig selv, og Gråmejserne har som noget nyt været en tur i Klov Bakker på Mors. Villy Lauridsen og Lars Mogensen har afsluttet deres "årets gang"-ture rundt om Sønderø i Viborg. I uge 42 og uge 7 arrangeres bynære ture, der primært er baseret på børn og deres forældre/bedsteforældre. Husk at alle afholdte ture kan ses på DOF NV's hjemmeside under fanen "Arkiv".

Henrik Haaning Nielsen har i januar igen været tovholder ifm. den årlige koordinerede optælling af sortgrå ryler i Nordvestjylland, en dag der byder på stor faglighed og socialt samvær. Mange tællere er gengangere, og projektet er så stor en succes, at tælling af sortgrå ryler i 2024 har bredt sig til DOF Vestjylland.

Den 16. oktober havde flere foreninger i DOF NV's område arrangeret foredrag med Sebastian Klein på Thisted Gymnasium. Han indledte med et foredrag for børn med titlen "Verdens klammeste og mærkeligste dyr", og om aftenen var det de voksne tur til at høre om "Naturens tilstand - hvad mon fremtiden bringer?". Et meget velbesøgt arrangement.

Gennem Morsø Kommune har DOF NV fået mulighed for at låne mødelokaler på Frøslev Skole på Mors til møder og lignende. Så det var meget nærliggende at afholde årets julehyggemøde her. Et rekordstort antal medlemmer deltog i mødet, og mon ikke tallet var hjulpet godt på vej af aftenens foredragsholder Christian Hjorth. Han blev i 1972 den første formand i den nyoprettede lokalafdeling DOF Vestjylland, og fra 1988 – 2011 var han formand for Ornitologisk Forening. Christian Hjorth har netop udgivet bogen "Med DOF i et halvt århundrede", og han indledte julehyggemødet med at fortælle om bogen, og udleverede og signerede et eksemplar heraf til hver af de fremmødte.

Arrangementsudvalget vil gerne sige en kæmpe TAK til alle frivillige hjælpere, der i årets løb har brugt deres fritid på at guide de forskellige ture. Uden jer var det ikke muligt at gennemføre de mange ture og arrangementer. Også en stor tak til diverse foredragsholdere og undervisere, der også bruger deres tid i DOF NV's regi.

Også en stor tak for et godt samarbejde i Arrangementsudvalget. Vi er så heldige, at Jan Skjoldborg Kristensen fra bestyrelsen er trådt ind i udvalget her fra starten af 2024, og vi glæder os til det fremtidige samarbejde.

Vi håber, at mange vil deltage i de ture og arrangementer, der er planlagt. Husk at holde jer orienterede via hjemmesiden, hvor der hele tiden lægges nye tiltag op. Og husk også, at det er her, eventuelle ændringer eller aflysninger bringes.

Vi ses i felten!

På vegne af Arrangementsudvalget
/Aase Busk

Mere om DOF Nordvestjylland

I DOF NV bliver vi lige så stille flere og flere til at nyde disse arrangementer - og fuglene helt generelt; i 2023 er 30 nye medlemmer kommet til, heraf 4 Ørneklubmedlemmer, så listen nu tæller 508 medlemmer! Også den økonomiske situation hos DOF NV er ganske fin, da regnskabet viser at udgifter og indtægter balancerer.

DOF NV deltog med fuldt mandskab til årets 2 Repræsentantskabsmøder, hvor forårsmødet blev afholdt i Rebild med Nordjylland som vært, samt efterårsmødet, som sædvanligt på Dalum Landbrugsskole.

Vi har fra bestyrelsens side annonceret efter en redaktør, så indholdet på vores hjemmeside og facebookside kan blive endnu mere attraktivt. Det er ikke lykkedes at finde en endnu, så mens indlæggene på hjemmesiden er meget få, er vi heldige med at medlemmerne af facebooksiden DOF Nordvestjylland lægger mange fine billeder og historier op. Endnu en gang er facebookgruppen vokset med mere end 100 medlemmer på et år, så hele 861 personer nu er med til at nyde og diskutere indlæggene.

Naturpolitik

I 2023 har det været tydeligere end nogensinde, hvor vigtig den naturpolitiske del af foreningsarbejdet er blevet. Vores repræsentanter i kommunernes Grønne Råd tager utrætteligt stilling til utallige dispensationsansøgninger, mens andre DOFere deltager i en lang række råd og grupper for at tale fuglenes og naturens sag. Her vil jeg gerne fremhæve Poul Blichers arbejde i det tværkommunale projekt for naturgenopretning af Hjarbæk Fjord, samt Thorkil Brandts indsats for Nørreådalene og i særdeleshed Tajgasædgæssene i området. Gæssene har stor bevågenhed, og et projekt hos DCE skal nu klarlægge fourageringsområder og bevægelsesmønstre for at sikre, at gæssene beskyttes som loven foreskriver i de fremtidige planer for VE-anlæg, som Tjele Gods og BioCirc er i færd med at udvikle.

Endelig har bestyrelsen lagt en stor indsats i at argumentere for, at placeringen af yderligere testvindmøller i Østerild er meget uhensigtsmæssig. I efteråret 2023 blev en udvidelse af Østerild pludselig nævnt af myndighederne som en mulighed; det skete efter de tidligere udpegede områder blev fravalgt som uegnede et efter et. Til sidst præsenterede myndighederne to mulige områder, som stod tilbage: Ballum Enge og Østerild.

DOF Fuglenes Hus vurderede, at det ville gavne fuglesagen i Danmark generelt, at foreningen handler proaktivt og offentliggør holdningen til testmøller, inden et område bliver endeligt udpeget til nærmere undersøgelse. Med afsæt i, at DOF Fuglenes Hus umuligt vil kunne støtte testvindmøller i Ballum Enge, pegede de derfor på Østerild som det mindste af to onder.

Vi har fra bestyrelsens side vurderet og meddelt DOF Fuglenes Hus, at udbygningen i Østerild efter al sandsynlighed vil have yderst negativ påvirkning af de særlige naturværdier og de vigtige fugleforekomster, som klitheden og nærområderne rummer. Desuden anser bestyrelsen det som uacceptabelt og skuffende, at DOF Fuglenes Hus dels ikke har kæmpet mere for at undgå testmøllerne ved Østerild, og dels at de har accepteret myndighedernes og vindindustriens præmis om at fravælge placeringer på baggrund af økonomi, så vi endnu en gang ser energisektorens grønne omstilling ske på naturens bekostning.

Desværre har vores argumenter endnu ikke været i stand til at stoppe myndighederne i at fortsætte planerne om testvindmøller i Østerildområdet.

Feltprojekter, tællinger og DOF-basen

I samarbejde med Nationalpark Thy ledte DOF Nordvestjylland for andet år i træk et ynglefugleprojekt i Nationalpark Thy, hvor samtlige ynglende fuglearter i en række projektområder

registreres ud fra kriterier beskrevet i NOVANA og i ynglefuglemanualer fra daværende Veglernes Feltstation. Projektet sætter fokus på at dokumentere eventuelle forandringer i forbindelse med naturtiltag i Nationalparkens områder. Således er der i tre af områderne gennemført ynglefugletællinger før tiltagene blev gennemført, hvorfor disse data kan betragtes som "baselinedata". I 2024 er der planer om at inkludere endnu et område. For tre af områderne er der med undersøgelserne i 2023 nu både baselinedata og data fra det første år efter tiltagene er gennemført. Det bliver dødspændende at følge yderligere de kommende år. I tre af områderne er der tale om ynglefuglegennemgange i klithedeområder, hvor tiltagene spænder fra bedre hydrologi (mere vand!), etablering af shelterplads, og helårsgræsning af heste. I 2023 blev der for første gang gennemført en optælling af fugle i Tvorup Plantage, der er udlagt til urørt skov. Metoden var punkttælling efter DOFs metoder ifm. punkttællingsprojektet. Siden er der sket omfattende fældning af ikke-hjemmehørende træarter i dette område, hvorfor det har ændret sig radikalt. Forandringerne bliver spændende at følge de kommende år. I alt 10 optællere var i 2023 engageret i projektet, heraf to fra DOF Ung. Læs mere om projektet her: <https://www.netflugl.dk/artikler/2850/dof-nordvestjylland-taeller-ynglefugle-i-nationalpark-thy>

DOF NV har også deltaget i projekt "Mere Natur i Agerlandet" i Skive og Viborg kommuner, som styres af Midtjysk Jagthundeforening; det støttes af Hedeselskabet og Skive Kommune. Undersøgelsens formål er at undersøge om forskellige indsatser for naturpleje øger biodiversiteten i projektets 4.800 hektar. Brian Jakobsen har stået for tællingerne, hvor der i 2023 bl.a. er registreret 7 syngende vagtler, 58 par agerhøns og mindst 58 bomlærketerritorier.

I DOF NV blev der i 2023 gennemført 58 punkttællinger; de nye tiltag "Tidlig yngletid" og "Nattælling" er så kommet i gang med hhv. 12 og 4 ruter.

I Boligbirding var 5 deltagere ud af 274 fra Nordvestjylland i 2023, og Helge Røjle nåede flest arter i Boligbirding i hele landet med 126 arter - imponerende!

Og så har vi mange, der indberetter til DOF-basen; det skriver Gerner Majlandt om her:

I 2023 er der indtastet 2.258.000 observationer i dofbasen i hele Danmark, og i DOF Nordvestjylland er der indtastet 105.524 observationer; en del flere end de 96.947 i 2022, men noget under rekordåret 2021, hvor der blev indtastet 133.692 observationer.

Antal observationer i DOF-basen inden for DOF Nordvestjyllands område:

2023: 105.524

2022: 96.947

2021: 133.692

2020: 105.985

2019: 80.011

2018: 64.000

2017: 59.474

2016: 53.253

2015: 55.916

I DOF NV har 14 observatører indtastet mere end 1.000 observationer, og Gerner Majlandt og Thorkil Brandt nåede over 12.000 observationer i 2023. Virkelig flot!

Observationer pr. kommune:

Thisted	41.889
Viborg	32.585
Skive	27.577
Morsø	3.763

Den 26. oktober 2023 blev en Amerikansk Kærhøg fundet i de østlige Vejler af Henrik Haaning; som NFL (Ny For Landet) blev det toppen af kransekagen for en fin liste over SU-arter i DOF NV:

Dværgsnegås 1r Vejlerne 3/3-23

Dværgsnegås 1r/fu Vr. Assels 17/3-23 - 3/4-23, sikkert samme fugl som ved Vejlerne

Lille Tårnfalk 1 han øst Bulbjerg 10/5-23

Gåsegrib 1 overflyvende Tømmerby fjord 12/5-23

Nordsanger 1r/fu Hanstholm Fyrhave 21/9-23 - 22/9-23

Nordsanger 1 ringmærket Tved sø for Hanstholm 23/9-23

“Hvidskægget Sanger” sp 1 ringmærket Agger tange 26/9-23

Sibirisk Bynkefugl/Japansk Bynkefugl 1r Hanstholm Slamdepot 29/9-23

Tajgapiber 1 ringmærket Agger tange 2/10-23

Atlantisk Skråpe/Scopolis Skråpe 1s Ørhage 5/10-23

Amerikansk Kærhøg 1r/fu Vejlerne 26/10-23 - 25/11-23 samt den 5/12-23, 12/12-23, 29/12-23 og 30/12-23

Ørkenstenpikker 1 han r/fu Roshage 26/11-23 - 30/11-23

Stillehavslom 1 r/fu Hanstholm 1/12-23 og resten af året (den ses stadig)

Antallet af observerede fuglearter i lokalafdelingen i 2023 lå en anelse lavere end de foregående tre år med 314 - mod 317 i 2022, 324 i 2021 og 326 i 2020.

Fondsinvesteringer og faciliteter

Fugleværnsfonden erhvervede i 2023 Karmark Engsø, som ligger i den aller-sydøstligste del af lokalafdelingen. Fonden arbejder i øjeblikket på strategien for området, bl.a. for hvilke områder der skal ligge urørte, og hvor man skal forbedre forholdene for færdsel, inkl. et nyt fugletårn eller -skjul. Det bliver spændende at følge områdets udvikling! Etablering af en frivillig lokal arbejdsgruppe blev forberedt i 2023, og ambitionen er at starte den op i 2024.

I 2023 har vi i vores lokalområde fået en række nye faciliteter: Vigepladserne langs Bygholmdæmningen blev færdige og har kombineret øget trafiksikkerhed med fantastiske udsigter over Bygholm Vejle. Aage V. Jensen etablerede et nyt tårn i den sydøstlige del af Tømmerby Fjord v. Vesløs, og endelig skød nye fugletårne op på Mors ved Biskæret og Hundsø. Herligt at lokale kræfter arbejder for at gøre naturoplevelserne endnu større.

Med disse muligheder for at se endnu flere fugle vil jeg sige tusind tak for 2023 til alle fuglevenner i Nordvestjylland, og jeg håber at 2024 bliver et endnu bedre fugleår!

På bestyrelsens vegne
Martin Høj Hansen